

panelið

Postflutningur

Henda yvirskrift varð nýtt í leiðara í Dimalætting 22/4-76. Leiðarin umrøður postflutning til og postútbering í Suðuroynni. Persónliga fegnist eg um, at hetta evnið verður tikið undir »debatte«. Men eg hugsi ikki, tað er rætt at avmarka orðskiftið til bert at umfata Suðuroynna. Vit hava í seinastuni sæð nokur brøv í bløðunum um evnið, og skal ein gera ein samandrætt, so eru atfinningarnar gjøgnumgangandi:

1. Strandferðslan siglir ikki leygarmorgun.
2. Tá ið strandferðslan siglir, verður posturin ikki ofta útborin.

Til punkt 1 er at siga, sum jú øllum er kunnigt, at eingin lýst sigling er fyrrapartin henda dag, men vit hava fyrr í vetur roynt at siglt leygarmorgun. Punkt 2 kenni eg einki til, men eg veit, at onkuntíð hevur verið útbóri.

Aftur til leiðaran í Dimalætting.

Nakað av politikki er væl í honum, men tað lata vit fara! Leiðaraskribenturin er firtin um, at Smyril siglir friggjakvöld í staðin fyri leygarmorgun. Tað taki eg sum skemt, tí um ovugt var, so hevði verið neyðugt við eykaútgávu av Dimalætting bert til lesarabrev um henda spurning.

Tað er týðiligt, at tá ið skrivað verður um postflutning, so verður serliga hugsað um bløðini — sum nú eisini rimiligt er. Serliga verður hugsað um leygardagsbløðini til Suðuroynna, men eg kann upplýsa, at tað nokk — út frá flutningssjónarmiði — stendur verri til týsdag og hósdag. Tá er eingin suðurgangandi fartu fyrr enn kl. 18.

Eg skal nú nema við eitt annað oki, ið hevur somu trupulleikar, men her er tað strandferðslan, sum lagar seg so mikið væl eftir blaðútgávu, at eingin merkir hetta. Hetta oki er Norðoyggjar. So er væl í lagi, hugsar væl onkur. Nei, tað er tað nú ikki, eftir minum tykki. Min meting er — hon er møgulega skeiv — uppgávan hjá strandferðsluni at rokja flutning, sum fyrst og fremst kemur vinnulivinum til góðar. Tað veri seg á bygd ella í bý.

Í dag:

Tumas Arabo, cand. polyt.

Í Norðoyggjum er høvuðsframleiðslan mjólk. Hyggur ein at ferðætlanini fyri henda part av landinum, so er hon skipað beinleiðis eftir hvørjum døgum, dimalætting kemur út.

Vit gjørdi í fjør heyst eina roynd at gera eina ferðætlan,

sum fyrst og fremst var mjólkaframleiðsluni í okinum at gagni.

Hetta gekk ikki. Agangurin frá bløðunum var so harður, at ferðætlanin varð broytt til tað, hon nú er.

Persónliga hugsi eg, at blaðskrivningin í hesum føri var umboð fyri »egininteressu«. Eg meti nú, at vit áttu at »hildið tær« og ikki givið okkum, tí so høvdu vit fingið orðskifti um blaðflutning, contra annan flutning, tá og ikki nú.

Stóðan í dag er, at bløðini ikki eru nøgd við postverk og strandferðslu. Postverkið er kanska heldur ikki nøgd við ferðætlanirnar hjá strandferðsluni, og síðst nevnda er ikki nøgd við blaðútgávutiðirnar. Óll henda ónøgd kann ikki halda fram. Tað er ið hvussu er min meting. Sjálvandi kann hetta loysast. Lættast — og eg vil næstan siga »billigast« í orðsins sanna týdningi — við at leggja báðar landsstovrnarnar saman — men var ikki ein triði partur? Jú, bløðini, prentsmiðjurnar, blaðmenn o.s.fr.

Uppskot til lokalloysn, so allir brúkarar verða nøgdri — tað veri seg blaðseljarar ella mjólkaframleiðarar — eru lættir at finna.

Fyri at taka tað í einari raðfylgju:

- a. Strandferðslan kann økja sína sigling og átaka sær eykaútreiðslur upp á 8.000 kr. um vikuna, so flest øll verða nøgd.
- b. Strandferðslan kann økja siglingina nakað, t.d. fyri eykaútreiðslu pr. viku upp á 4.000 kr. (Her er Smyrilstúrin leygarmorgun ikki við) og Postverk Føroya rindar yvriarbeiðið, leysliga mett fyri 5.000 kr.
- c. Bløðini leggja sína produktion

um, soleiðis at tey eru liðug, áðrenn kl. 18 dagin fyri útgávu-dagin.

Tað seinasta sjónarmiðið (punkt c) hevur ikki verið frammi í debattini enn, og Dimalætting nemur sjálvandi heldur ikki við møguleikan. Alvaratos — tað verður sagt til teirra, sum lesa hesi orð — er tað ikki rættiliga framlagt, at eitt ella tvey smá virkir í Havn — sum nú prentsmiðjurnar eru — skulu koma sær at vænta, og tiansheldur krevja, at Strandferðslan og Postverk Føroya skulu binda seg til eykaútreiðslur uppá 1/4 til 1/2 miljón árliga, fyri at teirra produktion skal koma út so tðliga sum gjørligt og seta til síðis framleiðsluinteressurnar hjá bygdunum?

Eg haldi, at hetta er láturligt. Nei, eg vil her skjóta upp, at tit fáa tykkara bløð liðug, áðrenn kl. 18 dagin fyri útgávu-dagin, so eru allir trupulleikar loystir. Dagblaðið og Sosialurin klára mær vitandi spurningin fitn. Latið okkum, ið arbeiða á flutningsøkinum, fáa møguleika fyri at skipa hann soleiðis, at hann verður vinnulivinum og fólkinum at gagni. Eg hugsi, at tað hevði verið til tykkara heidur, um tit fyri einaferð skyld royndu at laga tykkum og tóku hond í egnan barm.

Til seinast vil eg vóna, at vit fáa nakrar góðar viðmerkingar (ópolitiskar), og síðst, men ikki minst, hvat siga mjólkaframleiðarar og prentsmiðjumedarbeiðarnir til uppskotið? Blaðútgævarar og prentaraumboð — hvi ikki taka ein fund um spurningin?

Tumas Arabo

við-merkingar

Summarið

Dimalætting hevur latið politikkin liggja og er farin at skriva um summarið, sum stendur fyri durum. Í oddagrein verður sagt:

— Føroyingurin hevur lundit til at gremja seg um veðurlagið heima, tí her er mangan grátt og vátt og rátt. Men eftir einari viku ella tveimum burturi í londum vendir fáur heimaftur við nokrum hjartans ynski um at fáa sama veðurlag, sum har skuldi verið »innflutt« til Føroya, um nakað slíkt varð gjørligt.

Ikki eiti á

Um dómin í Føroya Rætti í seinastu viku skrivur 14. september í oddagrein:

— Oppermann nýtir hol í lógini. Í hetta hol fyllir hann vitnisburð frá 80 ára gamla manni — við tí, sum hesin »minnist« av tí, sum hendi í árinum 1936, t.e. fyri 40 árum síðani. Tað er ikki eiti á.

Sosialistiski hýsi-hátturin Dagblaðið skrivar í oddagrein

um fundin
um leiguspurningin:

— Onkur »ljósareyður« royndi á fundinum at koma fram við hýsihættum, sum verða brúktir í sosialistiskum londum, men hin hugsanin, at hvor setti seg fyri egin hús við uppsparing og stríði, fekk nógv betri undirtøku. Í Moskva siga menn, at íbúðarspurningurin er loystur, og fær hvor íbúgvi 4 m² í kollektivum, ella ein familja upp á 4 fæ 16 m². Slíkur umstøður mundi eingin vilja liva undir her hjá okkum.

Ikki Eksorcisten

William Sloan skrivar aftursvar til Vaktaran í Dagblaðið og Dimalætting:

— Hin størsti vandin fyri hini føroysku tjóðini í dag er ikki Eksorcisten, og hansara líkar, men ein snikjandi sótt, sum kallast SJÁLVGLEÐI millum trúgvandi menniskju og ein irestandi EYÐMJUKLEIKI, eg sjálvur ikki undantikin.

Tæna kapitalinum Framin skrivar um landsstýrið:

— Hverjum áhugamálaum tænið landsstýrið so? Landsstýrið er ein samganga av reformistiskum arbeiðara-flokkum og umboðum fyri føroyska kapitalin.

Bløðini

Staddur uttanlands flovar altíð um hjartað at frætta heiman. Av og á, tá ið eg komi fram við Hovedbanagarðinum í Keypmannahavn, plagi eg at stokka inn á gólvið og keypa tey nýggjastu føroysku bløðini. Sum oftast eru tey einar 2-3 dagar gomul, men innihaldið, sum heild, verður ikki gamalt heinanvegin.

Tað má haldast at vera eitt óført bragd, at tað, í einum so litlum samfelag sum í Føroyum, kunnu koma heili 6 bløð út. Felags fyri øll seks bløðini er, at tey hava ein blaðstjóra + blaðmenn, at tey koma út úr einari

upp í triggjar ferðir um vikuna, og felags fyri tey 4 stórra bløðini er, at tey kosta 2,- kr. í leysasølu.

Meðan tú stendur og biðar at vera avgreiddur, bylgist eitt slag av spenningi í kroppinum. Ikki soleiðis at skilja, at bløðini eru beinleiðis spennandi lesnaður, men heldur tað at frætta tíðindi heiman og siggja, hvat fólk í lotuni eru upptikin av. Viðhvort, og tað er ikki so heilt sjáldan, finnur tú greinar, sum hava áhuga, men lika so ofta verður tú skuffaður, tí blaðið er innihaldsleyst og tóm, ja, so tóm, at tú valla skuldi trúð, at tað var málagn fyri ein politiskan flokk; heldur eitt alment lýsingarblað kryddað við tíðindastubbum.

Orsökini til hesar reglurnar er keypi av Sosialinum nr. 28 og 14. September nr. 41 bæði 1976. Her mátti tú rinda 4,- kr. fyri snøgt sagt at lesa tær somu lýsingarnar.

Sosialurin hevur ein blaðstjóra og tveir blaðmenn, triggir

menn, sum skulu syrgja fyri, at blaðið kemur út hvønn mikudag og hvønn leygardag. Eg skilji ikki, at hesir menn, og haraftir útgævarin, Føroya Javnaðarflokkur, ið er størsti flokkur á tingi, vilja ella koma sær at leggja navn til Sosialin nr. 29, 1976. Tað sama ger seg galdandi fyri 14. September nr. 41, 1976.

Sosialurin nr. 29 er fyra síður til stóddar. Tað einasta, sum stendur í blaðnum, umframt leiðaran, eitt lesarabrev og tríggjar smáar tíðindastubbar, er ein samroða við ein virkisleiðara og so ein stubbi um nýggja fótbóltsvøllin í Gundadali. Restin av blaðnum, 5 myndir og 13 lýsingar, talar fyri seg. Hvi skriva tit ikki í tann tóma fýrkanntin ovast á fyrstu síðu: »Lýsingar á síðu 2, 3 og 4.« so vísti keyparin, hvat stóð inni í blaðnum og læt seg ikki lumpa av forsiðuni?

Væl veit eg, at figgarliga sæð eru lýsingarnar tann berandi tátturin í blaðútgávu; men man kann ikki prenta eitt blað,

so skjótt sum tær fyra, átta ella tólv síðurnar eru fingnar til vega frá lýsrum. Eg siggi blaðstjórnirnar fyri mær, hvørja ferð tær hava móttikið eina lýsing frá Strandferðsluni um nýggja ferðætlan, ella rakstrarrokkskap frá Sjóvinnubankanum, ella jólatilboð frá Electrolux — eygni glógva í teimum, har fingur vit 2 síður — 1.500 kr. fyri lýsingina!

Tað mátti ikki verið nógv stríð hjá trimum blaðmonnum at fingið tilfar til 4 síður; lat so ta fjórðu síðuna verða lýsingar, so hava blaðmennir eina síðu í part at stjórna, og hetta haldi eg ikki vera ov mikið í krevja, tá ið man kallar seg blaðmann.

At eg bara havi nevnt tvey bløð, kemur av at tað er hesi, eg siggi oftast í lotuni, men hini fyra bløðini eru avgjørt ikki nokur undantøk í so máta.

Martin Næs

Framhald á síðu 10